

31.07.2023 r.

Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych¹ w 2023 r.

 4 %

Szacuje się, że zbiory zbóż podstawowych z mieszankami będą o ok. 4% mniejsze od ubiegłorocznych i wyniosą ok. 25,9 mln ton

Wyniki wstępnego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2023 r. przedstawiają się następująco:

- **zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacuje się na 25,9 mln t, tj. o ok. 4% mniej od zbiorów ubiegłorocznych;**
- **zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na ok. 3,6 mln t, tj. o ok. 1% mniej od zbiorów ubiegłorocznych;**
- **produkcję warzyw gruntowych ocenia się na ok. 3,9 mln t, tj. na poziomie niższym o 3% w porównaniu do roku ubiegłego;**
- **szacuje się, że zbiory owoców z drzew będą o 9% niższe od ubiegłorocznych i wyniosą ponad 4,3 mln t;**
- **produkcję owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych szacuje się na 592 tys. t, czyli o 1% mniej od zbiorów w 2022 r.**

Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały przede wszystkim:

- chłodne dni w kwietniu i w pierwszej połowie maja ze spadkami temperatury powietrza przy gruncie (w kwietniu rejonami nawet poniżej -9°C), hamujące wzrost i rozwój roślin;
- niedobór opadów deszczu w maju i czerwcu, powodujący rejonami nadmierne przesuszenie gleby i ograniczający możliwości produkcyjne wielu roślin uprawnych, zwłaszcza zbóż;
- lokalnie występujące w czerwcu i lipcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze, gradobicia i nawałnice połączone z silnym wiatrem.

Korzystnie natomiast wpłynęły:

- przeprowadzenie siewów zbóż i rzepaku w optymalnych terminach agrotechnicznych;
- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin ozimych jesienią 2022 r.;
- dobre przezimowanie upraw (zaorano jedynie 0,1% zasianej powierzchni zbóż ozimych).

Warunki agrometeorologiczne

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie od jesieni 2022 r. do lata 2023 r.

Siewy zbóż ozimych na jesieni 2022 roku przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych i do końca drugiej dekady października siewy zakończono. Temperatura powietrza i gleby w listopadzie podtrzymywała wegetację oraz stwarzała dobre warunki dla

Notowane niedobory opadów deszczu w maju i czerwcu miały negatywny wpływ na możliwości produkcyjne wielu roślin uprawnych, a zwłaszcza zbóż

¹ Informacja zawiera wyniki wstępnego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, warzyw gruntowych i owoców, a także l pokosu traw łąkowych oraz oceny stanu plantacji ziemniaków i buraków cukrowych, opracowane na podstawie ekspertyz przeprowadzonych na początku lipca: - ekspertyzy rzeczoznawców GUS (od szczebla gminnego) opracowane na podstawie lustracji pól, łąk i sadów.

wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Notowane głównie w pierwszej i drugiej dekadzie grudnia duże spadki temperatury powietrza przy powierzchni gruntu, dochodzące miejscami nawet do -17°C i poniżej, dzięki zalegającej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały nadmiernego wychłodzenia gleby na głębokości węzła krzewienia. W trzeciej dekadzie grudnia w wyniku ocieplenia (miejscami temperatura powietrza wzrastała nawet do 18°C) topniejący śnieg w połączeniu z opadami deszczu powodowały miejscami powstawanie na polach zastoisk wody. Utrzymująca się w styczniu i lutym wysoka jak na miesiące zimowe temperatura powietrza, powodowała zakłócenia w zimowym spoczynku roślin, a topniejący śnieg oraz opady deszczu i deszczu ze śniegiem zapewniały dobre uwilgotnienie gleby. W wyniku dobowych wahań temperatury powietrza powtarzały się procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby mogące powodować osłabienie systemu korzeniowego roślin.

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2022 do lata 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	$^{\circ}\text{C}$	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEŃ ^{b)} 2022				
Wrzesień	12,4	-1,4	69,3	117,6
Październik	11,2	2,5	26,6	57,1
Listopad	4,3	0,3	19,7	51,5
ZIMA ^{b)} 2022/2023				
Grudzień	0,5	0,4	45,3	123,9
Styczeń	2,9	4,1	51,7	146,2
Luty	1,5	1,7	40,7	129,0
WIOSNA ^{b)} 2023				
Marzec	4,6	1,5	38,9	103,1
Kwiecień	7,7	-1,0	41,8	110,9
Maj	12,9	-0,6	40,2	57,4
LATO ^{b)} 2023				
Czerwiec	17,6	0,8	54,0	75,7

a) Jako normę IMiGW przyjmuje od 2021 r. średnie z lat 1991-2020.

b) Średnie miesięczne / obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.

Przebieg pogody w marcu był zróżnicowany. Na początku miesiąca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych. Notowane w ciągu miesiąca chłodne dni z przymrozkami nie sprzyjały intensywnemu wzrostowi roślin. Występujące w marcu opady deszczu przyczyniły się do dobrego, a miejscami nawet nadmiernego uwilgotnienia gleby, które utrudniało lub uniemożliwiało wykonywanie prac polowych. Lokalnie pod koniec miesiąca na polach równomiernie

uwilgotnionych rozpoczęto siewy owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. Warunki agrometeorologiczne w kwietniu były na ogół niekorzystne dla rolnictwa. Występujące głównie w pierwszej połowie miesiąca chłodne dni z opadami deszczu i spadkami temperatury powietrza przy gruncie miejscami nawet poniżej -8°C spowalniały wzrost i rozwój roślin. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na obszarze całego kraju zabezpieczało potrzeby wodne roślin, a miejscami gdzie opady były intensywne, wystąpił nadmiar wody na polach, co znacznie utrudniało prowadzenie prac polowych. Występujące na początku maja chłodne dni niekorzystnie wpłynęły na tempo wzrostu i rozwoju roślin. Notowane głównie w drugiej dekadzie miesiąca opady deszczu, miejscami intensywne i ulewne, spowodowały w wielu rejonach kraju (głównie w części południowej i południowo-wschodniej) nadmierne uwilgotnienie gleby i podtopienia. Utrudnione było wykonywanie prac polowych. Obserwowany w północnej części kraju deficyt opadów deszczu doprowadził do przesuszeń gleby. Warunki agrometeorologiczne w czerwcu były zróżnicowane. W wielu rejonach kraju obserwowano znaczne niedobory wody w glebie, powodujące jej przesuszenie. Niekorzystnie wpływało to na stan wielu upraw (szczególnie zbóż jarych), powodując zaburzenia w prawidłowym wzroście i rozwoju roślin, głównie na słabszych glebach. Największe nasilenie przesuszenia gleby wystąpiło w północno-zachodniej i środkowo-północnej części Polski. Równocześnie występujące lokalnie ulewne deszcze, połączone z burzami i silnym wiatrem, powodowały przejściowe nadmierne uwilgotnienie gleby. W pierwszej połowie lipca, w całym kraju trwało dojrzewanie rzepaku i rzepiku oraz zbóż ozimych i jarych. Lokalnie rozpoczęto żniwa jęczmienia ozimego. W drugiej połowie miesiąca lokalnie przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku. Przebieg warunków pogodowych w okresie żniw będzie miał decydujący wpływ na wielkość i jakość uzyskanych zbiorów.

Zboża

Wstępnie szacuje się, że powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2023 r. jest o ok. 2% mniejsza od ubiegłorocznej i wynosi około 5,7 mln ha², z tego:

- pszenicy ponad 2,4 mln ha;
- żyta ok. 0,7 mln ha;
- jęczmienia ponad 0,6 mln ha;
- owsa blisko 0,5 mln ha;
- pszenżyta ok. 1,2 mln ha;
- mieszanek zbożowych ok. 0,3 mln ha.

Wstępnie szacuje się, że plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosą 45,0 dt/ha, tj. o 0,9 dt/ha (o 2%) mniej od plonów z roku ubiegłego.

Plony zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wstępnie oceniono na 47,8 dt/ha, tj. o 1,0 dt/ha (o 2%) mniej od plonów z roku ubiegłego.

Plony zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie oceniono na 35,0 dt/ha, tj. o 1,2 dt/ha (o 3%) mniej od plonów ubiegłorocznych.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi ocenia się na 25,9 mln t, tj. o 1,0 mln t (o 4%) mniej w porównaniu do zbiorów ubiegłorocznych.

Zbiory zbóż ozimych wstępnie wyszacowano na 21,5 mln t, tj. o 0,5 mln t (o 2%) mniej od zbiorów z roku ubiegłego.

Zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 4,4 mln t, tj. o 0,5 mln t (o 11%) mniej od zbiorów z roku ubiegłego.

Zbiory zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 21,5 mln t, tj. o 2% mniej niż w roku ubiegłym

Zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 4,4 mln t, tj. o 11% mniej niż w roku ubiegłym

² Powierzchnię zasiewów upraw rolnych i ogrodniczych ustalono na podstawie danych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz szacunków rzeczoznawców terenowych GUS.

Tabl. 2. Plony zbóż, rzepaku i rzepiku ogółem w latach 2010-2023

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ^{a)}	2022 =100
	w decytonach z 1 ha								
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	35,1	36,7	32,3	35,2	44,8	42,6	45,9	45,0	98
pszenica ozima	45,7	47,6	43,0	46,4	54,2	51,8	54,4	53,4	98
pszenica jara	34,3	33,5	31,5	32,6	41,7	39,6	42,4	41,2	97
żyto	26,9	27,8	24,2	27,2	35,1	33,1	36,0	35,4	98
jęczmień ozimy	40,7	41,3	37,8	43,0	51,1	47,7	49,6	48,6	98
jęczmień jary	33,0	33,0	29,5	32,1	40,0	37,8	39,5	38,7	98
owies	26,4	26,5	23,5	24,9	33,2	31,4	32,8	31,8	97
pszenżyto ozime	35,2	36,3	32,8	35,9	45,0	43,1	45,5	44,7	98
pszenżyto jare	28,4	28,4	25,1	27,5	36,4	33,7	35,6	34,5	97
mieszanki zbożowe ozime	30,9	30,9	28,2	30,6	38,1	36,6	37,5	37,8	101
mieszanki zbożowe jare	30,5	27,2	25,0	26,2	34,5	33,7	33,8	32,6	96
rzepak i rzepik ogółem	23,6	28,5	26,1	27,1	31,9	32,1	33,8	33,2	98

a) Wstępny szacunek plonów w 2023 r.

Tabl. 3. Zbiory zbóż, rzepaku i rzepiku ogółem w latach 2010-2023

Wyszczególnienie	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ^{a)}	2022 =100
	w milionach ton								
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	25,1	24,7	22,8	25,1	28,6	27,0	26,9	25,9	96
pszenica ozima	8,5	9,9	8,3	9,5	12,0	11,3	12,6	12,1	96
pszenica jara	0,9	1,1	1,5	1,5	0,6	0,9	0,9	0,7	79
żyto	2,9	2,0	2,2	2,5	3,0	2,5	2,4	2,5	105
jęczmień ozimy	1,0	1,0	0,8	1,0	1,4	1,4	1,5	1,7	110
jęczmień jary	2,4	2,0	2,3	2,4	1,6	1,6	1,3	1,1	88
owies	1,5	1,2	1,2	1,2	1,7	1,7	1,5	1,6	102
pszenżyto ozime	4,2	4,7	3,6	4,1	5,9	5,2	5,3	5,1	96
pszenżyto jare	0,4	0,6	0,4	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	87
mieszanki zbożowe ozime	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2	0,2	80
mieszanki zbożowe jare	3,0	1,9	2,3	2,3	1,7	1,9	1,0	0,8	82
rzepak i rzepik ogółem	2,2	2,7	2,2	2,4	3,1	3,2	3,6	3,6	99

a) Wstępny szacunek zbiorów w 2023 r.

Rzepak i rzepik

Rozpoczęte w drugiej dekadzie sierpnia 2022 r. siewy rzepaku ozimego zakończono w drugiej dekadzie września. Przebieg warunków pogodowych w okresie jesieni sprzyjał kiełkowaniu ziarna i wschodom roślin rzepaku. Dodatnia temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju roślin. Rośliny przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte, rozkrzewione i zahartowane. Zima nie spowodowała większych strat w zasiewach rzepaku. Łącznie na obszarze całego kraju do zaorania zakwalifikowano, podobnie jak w 2022 r., jedynie ok. 0,1% powierzchni zasianej jesinią, a stan plantacji rzepaku ozimego który pozostawiono pod tegoroczne zbiory oceniano lepiej niż przed rokiem. Wegetacja rzepaku wiosną przebiegała na ogół bez zakłóceń, ale ilość opadów w maju i czerwcu na przeważającym obszarze kraju była niedostateczna. Pomimo późnowiosennego deficytu opadów, wypełnienie łuszczyn jest zadowalające. Ocenia się, że plony rzepaku będą niższe od ubiegłorocznych.

Szacuje się, że powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w bieżącym roku zwiększyła się w porównaniu do roku ubiegłego o ok. 1% i wynosi ok. 1,1 mln ha. Zbiory rzepaku i rzepiku wstępnie oszacowano na 3,6 mln t, tj. o ok. 1% mniej od ubiegłorocznych.

Ziemniaki

W bieżącym roku sadzenie ziemniaków przeznaczonych na wczesny zbiór rejonami rozpoczęto w marcu. Większość plantacji (przeznaczonych na późniejszy zbiór) zostało zasadzonych w drugiej połowie kwietnia. Chłodna pogoda z przymrozkami w kwietniu i maju spowodowała, że wschody roślin były nierównomierne i wydłużone w czasie. Niedobór opadów deszczu w maju i czerwcu, a także nierównomierny ich rozkład miał niekorzystny wpływ na wzrost i rozwój roślin, ograniczając ich potencjał plonotwórczy. Występujące w lipcu opady deszczu poprawiły stan plantacji ziemniaków, zwłaszcza odmian późniejszych. Jest on jednak zróżnicowany regionalnie. Ocenia się, że w bieżącym roku powierzchnia uprawy ziemniaków będzie nieco niższa od ubiegłorocznej i wyniesie blisko 0,2 mln ha. Uwzględniając dotychczasowy przebieg warunków meteorologicznych i czynników wpływających na możliwości plonotwórcze ziemniaków można wnioskować, że plony i zbiory ziemniaków w bieżącym roku będą niższe od ubiegłorocznych, jednak ostatecznie zależeć one będą od dalszego przebiegu pogody.

Buraki cukrowe

Wstępnie szacuje się, że powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniesie ok 0,3 mln ha i będzie większa od ubiegłorocznej. Rozpoczęte w połowie marca siewy buraków cukrowych powszechnie prowadzono w drugiej połowie kwietnia, a zakończono na początku maja. Z uwagi na wiosenne chłody, wschody roślin były opóźnione, powolne i niewyrównane. Deficyt opadów deszczu w maju i pierwszej połowie czerwca wyraźnie spowalniał tempo wzrostu i rozwoju roślin. Stan plantacji buraków cukrowych w połowie lipca był jednak dobry, a szacunkowa obsada roślin na 1 ha wynosi ok. 95 tys. sztuk. Wysokość plonów buraków cukrowych będzie jednak zależała od dalszego przebiegu warunków pogodowych.

Siano łąkowe

Stan trwałych użytków zielonych po zimie był dobry. Wiosenna wegetacja roślin, rozpoczęła się na trwałych użytkach zielonych pod koniec pierwszej dekady marca i przebiegała na ogół bez zakłóceń, lecz nie dynamicznie. Powolny wzrost i rozwój runi łąkowej warunkowany był czynnikami meteorologicznymi. Kwietniowe chłody, a także majowy niedobór opadów deszczu spowalniały jej wzrost, opóźniając termin zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego oraz pogorszenie jego jakości. Do zbioru pierwszego pokosu przystąpiono w trzeciej dekadzie maja. Plony pierwszego pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 27,4 dt/ha, natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 6,3 mln t.

Zbiory rzepaku i rzepiku wstępnie oszacowano na 3,6 mln t, tj. o ok. 1% mniej od ubiegłorocznych

Zbiory z łąk trwałych I pokosu (w przeliczeniu na siano) wyniosły ok. 6,3 mln t, tj. mniej o ok. 6% od ubiegłorocznych

Warzywa gruntowe

Początek okresu wegetacyjnego w 2023 r. charakteryzował się niskimi temperaturami powietrza oraz znacznym uwilgotnieniem gleby, co w wielu regionach kraju uniemożliwiło terminowe przeprowadzenie prac polowych i wpłynęło na nieznaczne opóźnienie siewów warzyw gruntowych. Warunki pogodowe w kolejnych tygodniach umożliwiły jednak terminowy siew odmian późniejszych oraz wysadzenie rozsąd. Spadki temperatur powietrza na początku maja, szczególnie odczuwalne w nocy, stwarzały konieczność okrywania plantacji i powodowały nierównomierne wschody i rozwój roślin. Nie odnotowano jednak poważniejszych strat mrozowych. Wzrost temperatur powietrza w drugiej połowie maja umożliwił przyspieszenie wegetacji i wpłynął na przyrost masy biologicznej roślin. Susza w czerwcu i pierwszej dekadzie lipca, występująca zwłaszcza w woj. wielkopolskim, łódzkim i kujawsko-pomorskim, ponownie zahamowała rozwój roślin. Jedynie na plantacjach, na których stosowane jest dodatkowe nawadnianie problem braku dostatecznej ilości opadów jest mniej odczuwalny. Obecne warunki pogodowe są najmniej sprzyjające uprawom warzyw kapustnych, a także kalafiorów i brokułów. W lepszej kondycji znajdują się natomiast warzywa korzeniowe. Niekorzystne warunki meteorologiczne w przeważającym okresie dotychczasowej wegetacji spowodowały porażenie licznych plantacji chorobami grzybowymi i bakteryjnymi. Silna jest też presja ze strony szkodników. W konsekwencji ocenia się, że zbiory warzyw odmian wczesnych w wielu regionach kraju będą mniejsze niż w roku poprzednim, a ostateczna wielkość produkcji warzyw odmian późnych zależy jest od warunków meteorologicznych (zwłaszcza wystąpienia opadów) w dalszym okresie wegetacji.

Ocena się, że tegoroczne zbiory kapusty, nie przekroczą 630 tys. t., lecz decydujący wpływ na ostateczną wielkość będą miały wyniki produkcyjne odmian późnych. Z powodu suszy i wysokich temperatur powietrza zbiory kalafiorów są obecnie oceniane na 124 tys. t., a cebuli na poziomie 630 tys. ton. Produkcja marchwi może wynieść ok. 590 tys. t., pietruszki korzeniowej ok. 150 tys. t, natomiast buraków ćwikłowych zwiększy się do ok. 247 tys. t. W relacji do poprzedniego roku zbiory pomidorów gruntowych obniżą się do ok. 168 tys. t, a ogórków do 131 tys. ton. Mniejsza będzie również produkcja selerów korzeniowych i wyniesie ok. 106 tys. t. Zbiory kukurydzy cukrowej ocenia się obecnie na ok. 153 tys. t, a łączną produkcję dyni, kabaczka i cukinii na ok. 414 tys. ton. Zbiory pozostałych gatunków warzyw zostały oszacowane na 506 tys. ton.

Owoce

Dzięki sprzyjającym warunkom pogodowym i opadom deszczu, które zasyliły wody gruntowe, drzewa owocowe weszły w okres spoczynku w 2022 r. w dobrej kondycji. Relatywnie wysokie temperatury powietrza, mimo braku okrywy śnieżnej na przeważającym obszarze kraju, umożliwiły roślinom przetrwanie czasu spoczynku zimowego bez istotnych uszkodzeń mrozowych. Wegetacja w 2023 r. uległa nieznacznemu opóźnieniu z uwagi na spadek temperatur powietrza, do którego doszło w marcu i kwietniu, co jednocześnie sprzyjało ochronie pąków kwiatowych przed przemarzaniem. Do uszkodzeń kwiatów dochodziło jednak w pierwszej połowie maja. Niskie temperatury oraz częste opady deszczu utrudniały prowadzenie zabiegów ochrony, co prowadziło do rozwoju chorób grzybowych. Niekorzystne warunki pogodowe wpłynęły na ograniczenie aktywności zapylaczy, a w konsekwencji mniejszą niż w poprzednim roku liczbę zawiązaných owoców. Ze względu na utrzymujący się w kolejnych tygodniach deficyt opadów deszczu, na wielu plantacjach zanotowano silny opad zawiązków. Nasiliła się także presja ze strony szkodników roślin. W części regionów kraju warunki pogodowe poprawiły się nieznacznie na przełomie czerwca i lipca. Nadal jednak ilość zgromadzonej w glebie wody pozostawała poniżej poziomu optymalnego.

Tegoroczne łączne zbiory owoców z drzew szacuje się obecnie na ponad 4,3 mln t, czyli o 9% mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Ostateczny wynik zależy będzie od ilości i intensywności opadów deszczu w drugiej części okresu wegetacyjnego.

Produkcję warzyw gruntowych szacuje się obecnie na niespełna 3,9 mln t, tj. na poziomie o 3,3% niższym w porównaniu do roku ubiegłego

Zbiory owoców z drzew w sadach są obecnie oceniane na ponad 4,3 mln t, tj. o 9% mniej od produkcji z roku poprzedniego

Zbiory z sadów jabłoniowych zostały wstępnie oszacowane na niespełna 3,9 mln t, czyli o 9% mniej w stosunku do roku poprzedniego. Istotny spadek plonowania, jest uwarunkowany wysileniem drzew w poprzednim sezonie oraz niesprzyjającymi warunkami pogodowymi w obecnym. Ocenia się, że wielkość produkcji gruszek w sadach jest zbliżona do poziomu z poprzedniego roku i wyniesie ok. 80 tys. ton. Utrzymująca się susza przyczyniła się do spadku zbiorów śliwek o ok. 4% do niespełna 128 tys. ton. Produkcja wiśni w 2023 r. będzie o 8% mniejsza niż przed rokiem i wyniesie ok. 168 tys. t, a czereśni obniży się o 4% do 73,3 tys. ton. Przewiduje się, że łączne zbiory brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich będą niższe niż w ubiegłym roku o niemal 8% i wyniosą ok. 20 tys. t. Zbiory z pozostałych drzew owocowych (obejmujących m. in: amelanchier, dereń, jarzab, nieszpułkę zwyczajną i pigwę) wyniosą niespełna 3 tys. ton.

Produkcję owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych oceniono wstępnie na 592 tys. t, tj. o 1% mniej niż w roku poprzednim. Dzięki łagodnemu przebiegowi zimy i opadom deszczu pod koniec 2022 r. na większości plantacji krzewów owocowych w kraju nie stwierdzono uszkodzeń mrozowych, a plantacje przetrwały okres spoczynku w dobrym stanie. Z powodu niskich temperatur powietrza na początku okresu wegetacji w 2023 r. kwitnienie roślin było opóźnione, a utrzymująca się w kolejnych tygodniach susza doprowadziła do znacznego opadania zawiązanych owoców. Przebieg warunków pogodowych w pierwszej połowie roku był mało korzystny dla roślin, lecz sprzyjał rozwojowi chorób bakteryjnych i grzybowych, co wpływało na ograniczenie plonowania roślin. W 2023 r. zaobserwowano ograniczenie powierzchni uprawy truskawek i spadek wolumenu produkcji o 3% do ok. 180 tys. ton. Wynikało to z utrzymującego się problemu braku osób chętnych do pracy przy zbiorach, a także niskiej opłacalności produkcji owoców do przetwórstwa. Warunki pogodowe na początku roku nie sprzyjały uprawie malin, przez co poziom zbiorów owoców tego gatunku został oceniony na niespełna 102 tys. t., tj. o 3% mniej niż w roku poprzednim. Z powodu słabej kondycji pędów odmian powtarzających kwitnienie, trudno jest obecnie oczekiwać poprawy wyniku produkcyjnego na jesieni. Produkcję porzeczek ogółem (czarnych i kolorowych łącznie) oszacowano na 143,9 tys. t, tj. na poziomie o 1% niższym niż w roku poprzednim. Zbiory porzeczek czarnych zostały ocenione na niespełna 100 tys. t, czyli o 2% mniej niż w roku ubiegłym. Do spadku produkcji przyczynił się znaczący opad zawiązków owoców obserwowany na wielu plantacjach na terenie całego kraju, który był wywołany zarówno przemarznięciami w okresie kwitnienia, jak i utrzymującym się niedoborem wody w glebie. Zbiory borówki wysokiej oszacowano na 67,5 tys. t, czyli o 5% więcej niż rok wcześniej. Produkcja agrestu obniżyła się o 6% do 9,2 tys. t, a zbiory pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach zostały oszacowane na niemal 89 tys. t, tj. o 1% mniej niż w 2022 r. Spadek zbiorów zanotowano zwłaszcza w przypadku aronii, gatunku dominującego w tej grupie owoców. Nieznacznie zwiększyła się natomiast produkcja jagody kamczackiej, orzechów laskowych, a także winorośli.

Prognozowanie powierzchni upraw rolnych i ogrodnich z wykorzystaniem teledetekcji satelitarnej

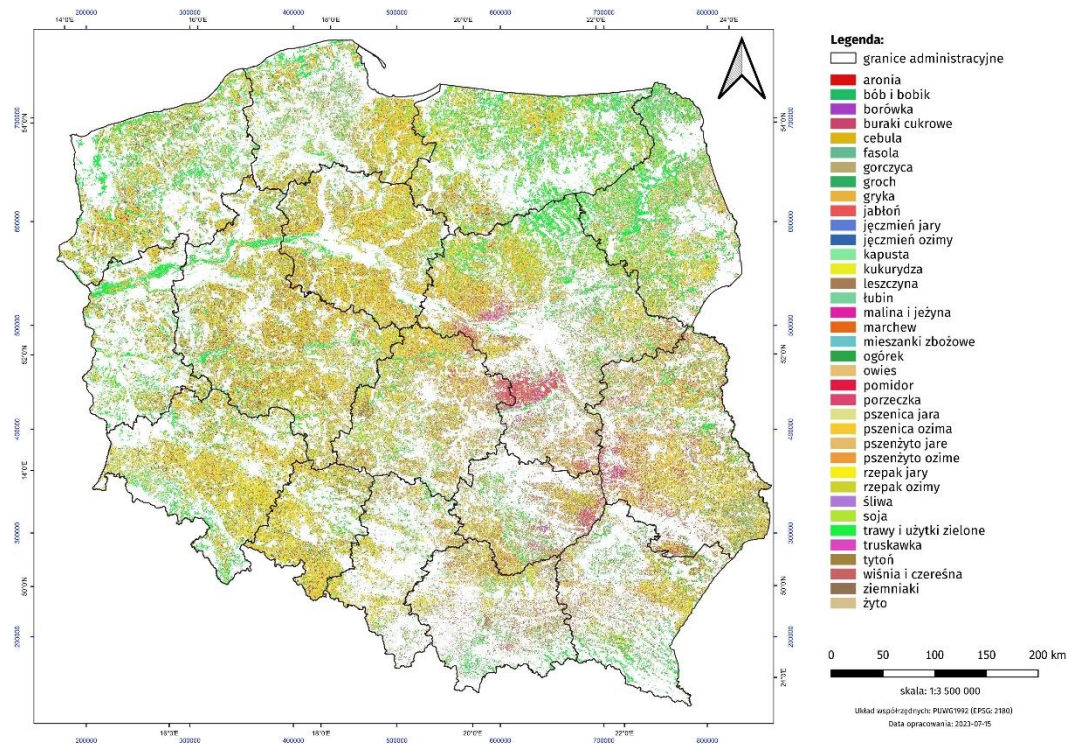
W zakresie prac nad szacunkami upraw rolnych i ogrodnich od wielu lat prowadzone są działania mające na celu wykorzystanie zobrazowań satelitarnych do prognozowania powierzchni upraw rolnych i ogrodnich. Nowy system pozyskiwania danych z zakresu upraw rolnych w połączeniu z możliwością szerszego wykorzystania danych o uprawach z ARIMR stanowi podstawę nowej metodologii badań rolniczych.

Szacunek upraw rolnych i ogrodnich został wykonany z wykorzystaniem metod teledetekcji satelitarnej. Podstawę jego opracowania stanowiły obrazy radarowe Sentinel-1A o rozdzielczości 13,9x13,9m oraz Sentinel-2 o rozdzielczości 10x10m. Rejestracja danych satelitarnych obejmowała okres od 15.10.2022 do 15.07.2023. W związku z awarią jednego satelity Sentinel-1 dane radarowe były dostępne co 12 dni. Zakres rozpoznawanych upraw obejmował 37 gatunków. Łącznie wykorzystano 430 scen satelitarnych (3,5 TB danych) o szerokości 250 km danych radarowych SLC (Single Look Complex) oraz danych optycznych Sentinel-2 (2496 scen

Zbiory owoców z krzewów owocowych w sadach oraz plantacji jagodowych oceniono wstępnie na 592 tys. t, tj. o 1% mniej niż w roku poprzednim

satelitarnych, 2,5 TB danych). Szacunek został opracowany na podstawie segmentacji i klasyfikacji obiektowej macierzy koherencji T2 oraz parametrów dekompozycji polarymetrycznej H/α z wykorzystaniem algorytmów uczenia maszynowego (Random Forest). Do uczenia systemu i walidacji wyników klasyfikacji wykorzystano dane z wektorowej bazy wniosków o przyznanie płatności pozyskanej przez Departament Rolnictwa i Środowiska GUS z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W celu zwiększenia precyzji mapowania powierzchni upraw zastosowano maskę działek rolnych. Uzyskano dokładność ogólną klasyfikacji na poziomie 71%.

Mapa 1. Szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych

Szacunek upraw rolnych i ogrodniczych dla Polski opracowany został na podstawie zdjęć satelitarnych z rozdzielczością powyżej 100 m². Obecne wykorzystanie zdjęć z satelit typu Sentinel powoduje niedokładną identyfikację małych działek (najczęściej poniżej 10 arów) i wpływa negatywnie na jakość wyników. Problem dotyczy części działek rolnych w Polsce południowo-wschodniej. Szacunki uzyskiwane z systemu satelitarnej identyfikacji upraw przy zastosowaniu zdjęć o wyższej rozdzielczości dla tego obszaru to przyszłość systemu.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Departament Rolnictwa i Środowiska
Zastępca Dyrektora Wiesława Domańska
Tel: 22 608 3462

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów w 2019 roku](#)

[Produkcja upraw rolnych i ogrodnich w 2022 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[BDL: Powierzchnia zasiewów](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Powierzchnia upraw](#)